

Solfa **5**.música.es

5é CURS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

A. Castañer
M. Femenía
M. A. Ibiza
S. Sánchez

 Editorial Marfil

Coordinació i correcció: equip Marfil

Disseny gràfic i maquetació: equip Marfil

Il·lustració: Silvia Peidro

© Editorial Marfil, S.A.

© Antonino Castañer
Mercedes Femenía
Miguel A. Ibiza
Sonia Sánchez

Realització i gravació CD: Jordi Muñoz

ISBN: 978-84-268-1320-6

Dipòsit Legal: A-481-2008

Fotomecànica, fotocomposició i impressió:
Gráficas Alcoy • Sant Eloi, 17 • 03804 ALCOI

Edita:

Editorial Marfil, S.A.

C/ Sant Eloi, 17

Tel.: 96 552 33 11 • Fax: 96 552 34 96

www.editorialmarfil.com

03804 ALCOI

No es permet la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni el recull en un sistema informàtic, ni la transmissió en qualsevol forma o per qualsevol mitjà, ja siga electrònic, mecànic, per fotocòpia, per registre o per altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del *copyright* i de la casa editora.

Paper

Producte
Ecològic

FOTOCOPIAR LLIBRES
NO ÉS LEGAL

Este llibre és de:

Nom: _____

Centre: _____

Localitat: _____

Índex

Unitat		Pàgina
1	SOLFA al SAHARA	8
2	SOLFA amb els COMPANYYS NOUS	22
3	SOLFA CANTA en el COR	36
4	SOLFA amb el seu AMIC BLAI	50
5	SOLFA OBSERVA	64
6	SOLFA no suporta el SOROLI	78
7	SOLFA a la MUNTANYA	92
8	SOLFA aprofita L'AIGUA	106
Annex		121

Continguts

	Cultura musical		Educació auditiva		Expressió vocal i instrumental	Diversió
	La música i els seus compositors a través de la Història	Llenguatge musical	Instruments	Les nostres agrupacions i la seua música		
1 Solfa al Sàhara	Cant gregorià	<ul style="list-style-type: none"> - Repàs dels conceptes tractats en els cursos anteriors - Lectura musical 	Repàs visual i auditiu dels instruments estudiats	Repàs visual i auditiu de les agrupacions estudiades	<ul style="list-style-type: none"> - Nota do₃ - Judes Macabeu - Una vieja y un candil (cançó popular d'Andalusia) 	Conte musical: Zeina
2 Solfa amb els nous companys	Renaixement: Tomás Luis de Victoria	<ul style="list-style-type: none"> - Línies addicionals - Lectura musical 	<ul style="list-style-type: none"> - La gran percussió I: 1. Platerets 2. Bombo 3. Caixa 4. Gong 5. Congues 6. Bongos 	Grup de percussió	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretar i endevinar títols de cançons - La manzana nació verde (cançó popular d'Aragó) 	En busca de l'instrument perdut
3 Solfa canta en el cor	Barroc I: J. S. Bach	<ul style="list-style-type: none"> - Alteracions - Lectura musical 	<ul style="list-style-type: none"> - La gran percussió II: 1. Timbales 2. Temple-blocks 3. Bateria 	L'orquestra	<ul style="list-style-type: none"> - Oh! When the Saints - Palmero sube a la palma (cançó popular de les Illes Canàries) 	Endevinalles
4 Solfa amb el seu amic Blai	Barroc II: G. F. Haendel A. Vivaldi	<ul style="list-style-type: none"> - Grups de valoració especial: - Treset - Lectura musical 	<ul style="list-style-type: none"> - La gran percussió III: 1. Xilòfon 2. Campanes tubulars 3. Lira 4. Vibràfon 	<ul style="list-style-type: none"> - La banda de música - Pasdoble 	<ul style="list-style-type: none"> - Perkuclass - Els tres tambors (cançó popular de Catalunya) 	Sopa de lletres

	Cultura musical		Educació auditiva		Expressió vocal i instrumental	Diversió
	La música i els seus compositors a través de la Història	Llenguatge musical	Instruments	Les nostres agrupacions i la seua música		
5 Solfa observa	Classicisme I: F. J. Haydn W. A. Mozart	<ul style="list-style-type: none"> - Escala pentatònica - Lectura musical 	La veu I: Fisiologia i mecanisme de l'aparell fonador	El cor	<ul style="list-style-type: none"> - Nota mi_4 - El Blues de Solfa - Aldapeko (cançó popular del País Basc) 	- Ordena les lletres
6 Solfa no suporta el soroll	Classicisme II: L. van Beethoven	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi de compassos - Lectura musical 	La veu II: Classificació de veus	<ul style="list-style-type: none"> - Sarsuela - Òpera 	<ul style="list-style-type: none"> - El festival - Ya se van los pastores (cançó popular de Castella-Lleó) 	- Trobar paraules amagades
7 Solfa a la muntanya	Romanticisme I: F. Schubert F. A. Barbieri	<ul style="list-style-type: none"> - Anàlisi d'interval·ls - Lectura musical 	La dolçaina	Grup de dolçaines i percussió (Colla)	<ul style="list-style-type: none"> - Interpretar i endevinar títol de cançons - Ramonet (cançó popular de la Comunitat Valenciana) 	- Conte musical: La vida submarina
8 Solfa aprofita l'aigua	Romanticisme II: F. Chopin	<ul style="list-style-type: none"> - Repàs de conceptes tractats durant el curs - Lectura musical 	La gaita	Banda de gaites i tambors	<ul style="list-style-type: none"> - Cançó de bressol - Naveira do mar (cançó popular de Galícia) 	- Sopa de lletres (compositors)
Annex	Musicograma: Xicoteta Serenata Nocturna de Mozart	<ul style="list-style-type: none"> - Conte musical: Zeina 	<ul style="list-style-type: none"> - Fitxes complementàries del conte 	<ul style="list-style-type: none"> - Cançons amb veu i Flauta: - Jingle Bells - Do, re, mi, fa, sol - El patio de mi casa 	<ul style="list-style-type: none"> - Digitació flautes 	

Observa i contesta:

1. A quin continent ha anat de vacances Solfa?
2. Amb quin mitjà de transport ha viatjat?
3. Busca informació sobre camells i dromedaris.
4. Identifica en un mapa el lloc on es troba el Sàhara.

SOLFÈA al SÀHARA

La música i els seus compositors a través de la història

A partir d'este curs ens introduïrem un poc en la història de la música. Així descobriràs la seua evolució al llarg del temps i entendràs moltes coses.

Comencem amb el
**CANT
GREGORIÀ**

- Rep el seu nom pel **Papa Gregori I el Gran** (540-604), que va compondre i recopilar molts cants.
- Eren els resos que cantaven els monjos als monestirs.
- És música religiosa per a cantar en les litúrgies.
- El seu text està escrit en llatí.
- És **monòdic**, és a dir, tots canten la mateixa veu i en el mateix to.
- No té acompanyament instrumental.
- El seu ritme és lliure, és a dir, no té compàs, ni línies divisòries.
- S'escrivia sobre **tetragrames** (4 línies).
- Les seves notes eren quadrades.

Gregori I el Gran

Saps d'on prové el **nom de les notes**? Llig i ho descobriràs.

A principi del segle XI, un monjo benedictí anomenat **Guido d'Arezzo** (995-1050), va donar nom a les notes a partir d'un Himne a Sant Joan Baptista, molt conegut pels músics de l'època. Va escollir la primera síl·laba de cada vers, que començava amb un to o un semitò més alt que l'anterior, i va crear així un mètode d'entonació.

(Notació antiga)

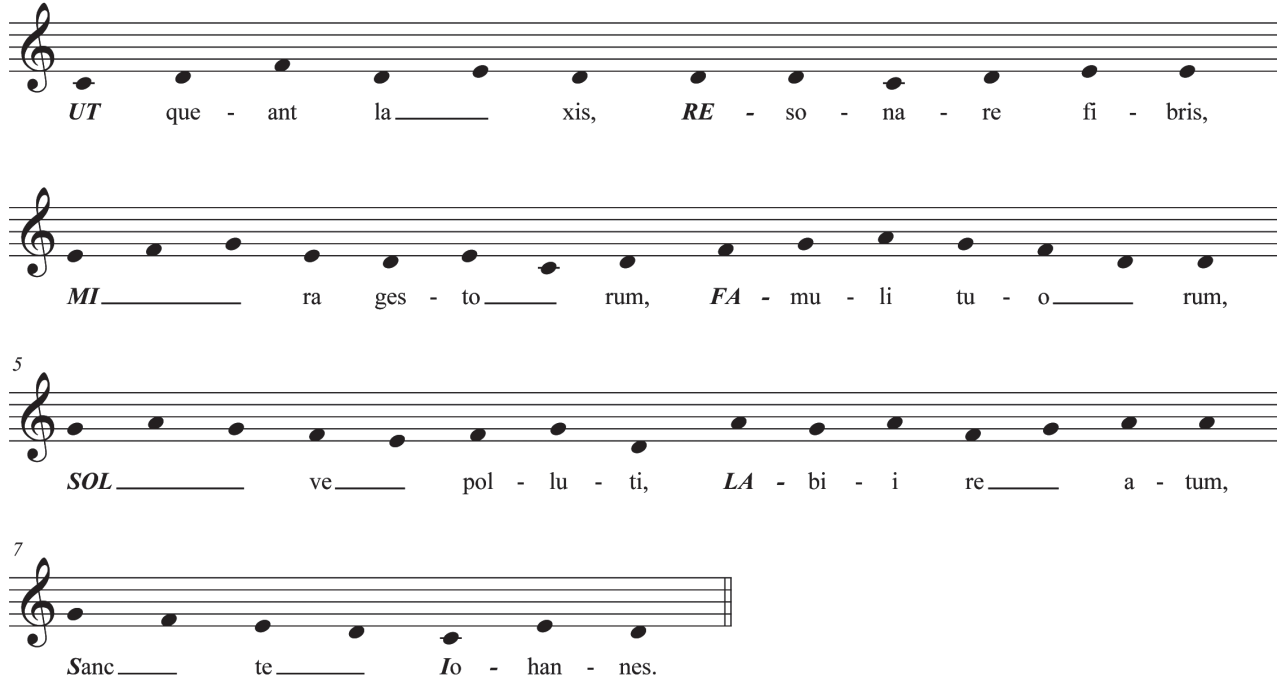
UT que - ant la - xis RE - so - na -

re fi - bris MI - ra ges - to - rum FA - mu -

li - tu - o - rum SOL - ve pol - lu - ti

LA - bi - i - re a - tum Sanc - te Io - han - nes.

1. Canta l'Himne en la transcripció moderna fent una xicoteta respiració entre cada vers.

UT que - ant la xis, RE - so - na - re fi - bris,
MI ra ges - to rum, FA - mu - li tu - o rum,
5 SOL ve pol - lu - ti, LA - bi - i re a - tum,
7 Sanc te Io - han - nes.

UT RE MI FA SOL LA SI

UT es va canviar per DO per facilitar el cant

Inicials de Sancte Iohannes

2. Busca en el diccionari la paraula **litúrgia**.

CURIOSITAT

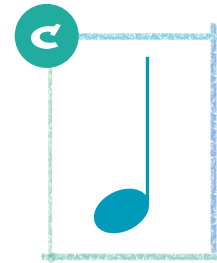
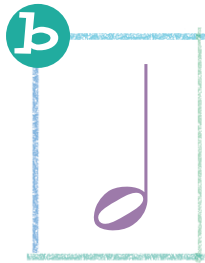
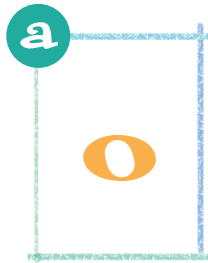
El cant gregorià era cantat sols per hòmens.

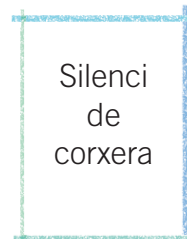
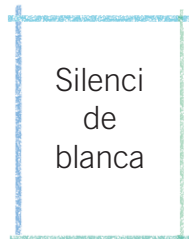
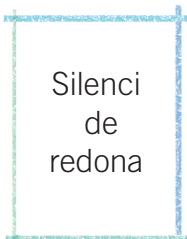

Llenguatge musical

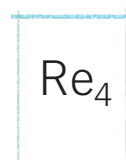
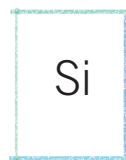
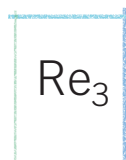
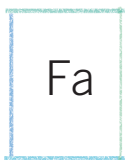
1. Escriu el nom d'estes figures musicals en el teu quadern:

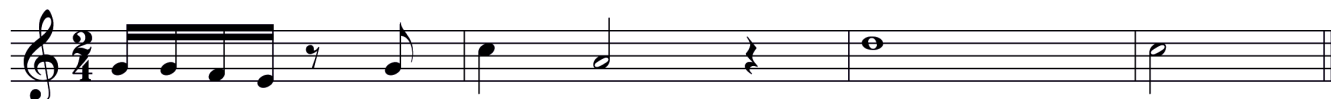
2. Dibuixa els silencis que et proposem en el teu quadern:

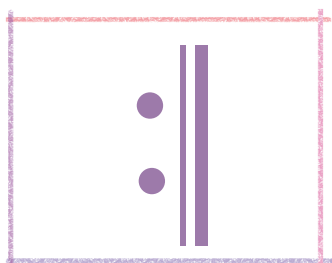
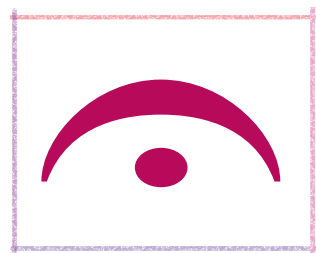
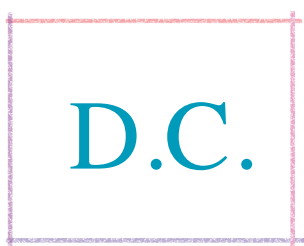
3. Escriu les següents notes en el teu quadern:

4. Copia en el teu quadern i pinta de **roig** els compassos incorrectes.

5. Quin significat tenen els símbols i les expressions següents? Escriu-los en el teu quadern.

Lectura entonada

Lento

mf

A single staff of music in treble clef with a 4/4 time signature. The tempo is marked 'Lento'. The music consists of a sequence of notes: C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter). The dynamic marking *mf* is placed below the first note.

Lectura rítmica

Moderato

pp *f* *mf*

Two staves of music in 4/4 time. The tempo is marked 'Moderato'. The first staff starts with a dynamic marking of *pp* and ends with *f*. The second staff starts with a dynamic marking of *mf*. The notes are: C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter).

Solfeig

Moderato

pp *f* *mf*

Two staves of music in 4/4 time. The tempo is marked 'Moderato'. The first staff starts with a dynamic marking of *pp* and ends with *f*. The second staff starts with a dynamic marking of *mf*. The notes are: C4 (quarter), D4 (quarter), E4 (quarter), F4 (quarter), G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter).

Instruments

1. Escriu al teu quadern el nom de cada instrument.

2

10

5

1

3

6

9

4

7

8

11

12

2. Fixa't en les imatges i completa els noms en el teu quadern.

1 ? ? ? N ?

2 ? ? ? ? ? ? ? ? A

3 F ? ? I ? ? ? ?

4 ? ? A ? ? ?
? ? ? ? ?

5 ? ? A ? ?

6 ? ? ? ? ? A

7 ? ? ? ? ? O ? ? ?

Les nostres agrupacions i la seua música

1. Escolta i assenyala l'ordre en què apareixen en l'audició.
2. Escriu en el teu quadern el nom de cada agrupació.

A

B

C

D

E

Expressió instrumental

do₃

Interpreta la cançó següent amb la flauta.

Judes Macabeu

(G. F. Haendel)

Moderato

CANÇÓ

Una vieja y un candil

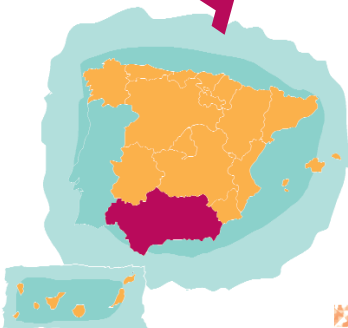
(Sevillana Popular)

Allegro

Una vieja y un candí,
¡salerito!, la perdición de una casa.
La perdición de una casa,
una vieja y un candí,
una vieja y un candí,
una vieja y un candí,
¡salerito!, la perdición de una casa.

Andalucía

DIVERSIÓ

Conte musical

Escolta amb atenció “Zeina” i, d’estos deu elements, escriu en el teu quadern els que apareixen en el conte.

1

2

3

6

4

7

5

10

8

9

